

بررسی تطبیقی کهن‌الگوی اعداد در شعر طاهره صفارزاده و محمود درویش

۱- صابره سیاوشی*، ۲- زهرا نصری**، ۳- شیما احمدی پور***

۱- استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران
۲ و ۳- دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۴/۱۳؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۸/۰۵)

چکیده

کهن‌الگوها انگاره‌های یکسان و مشترک در ذهن و ضمیر ناخودآگاه افراد بشر هستند که خود را در هر عصر به شکل باورهای رایج آن دوره نشان می‌دهد و بازشناسی آنها می‌تواند شناخت ما را دربارهٔ جریان‌های عمیق فرهنگی، اخلاقی و مذهبی در دوره‌های تاریخی افزایش دهد. یونگ در آثار خود از کهن‌الگوهای متعددی نام می‌برد و هر یک از آنها را به‌تنهایی و در پیوند کلی با هم در شمار پرمعناترین تجلیات روان جمعی به شمار می‌آورد. در این پژوهش، کهن‌الگوی اعداد میان دو شاعر ایرانی و عرب، طاهره صفارزاده و محمود درویش، بر اساس مکتب آمریکایی ادبیات تطبیقی و به روش توصیفی-تحلیلی بررسی می‌شود. پرسش اصلی نیز در این پژوهش آن است که هر یک از این دو شاعر، با توجه به ملیت و موقعیت زمانی، مکانی و شرایط فکری و درونی خود چه نگرشی به اعداد در اشعار خویش داشته‌اند و هر یک چگونه آن را به کار گرفته است. برخی نتایج به دست آمده از این قرار است: الف) اعداد یک و پنج در شعر محمود درویش و اعداد چهار و هفت در شعر صفارزاده از بسامد بالایی برخوردارند. ب) عدد سه در شعر صفارزاده به کار رفته، اما درویش آن را به کار نبرده است. در مقابل، عدد شش مورد توجه درویش بوده، اما مورد استفادهٔ شاعر ایرانی نیست.

کلیدواژه‌ها: کهن‌الگو، اعداد، محمود درویش، طاهره صفارزاده، ادبیات تطبیقی.

* نویسندهٔ مسئول) E-mail: saberehsiaavashi@yahoo.com

** E-mail: zahra.nahvi2014@gmail.com

*** E-mail: shima.ahmadipour@gmail.com